

Promemoria 2020-07-17 U2020/04134/GV

Utbildningsdepartementet

Idrottsutbildningar i gymnasie- och gymnasiesärskolan

Nedan följer Stockholms Idrottsgymnasiums yttrande avseende promemorian Idrottsutbildningar i gymnasie- och gymnasiesärskolan.

4.1 Gymnasie- eller gymnasiesärskoleutbildning med specialidrott ersätter riksidrottsgymnasium och nationellt godkänd idrottsutbildning

- I promemorian nämns bla större centrum för elitsatsande ungdomar där de samlas och får sin utbildning (Se tex 4.1 s 46). Stockholms Idrottsgymnasiums erfarenhet är att många ungdomar hellre stannar kvar i sin hemmiljö (av trygghetsmässiga, sociala och idrottsliga skäl) och det gäller såväl individuella idrottare som lagidrottare. Att flytta hemifrån passar vissa ungdomar men långt ifrån alla. Vi undrar vilket stöd som finns i forskningen om fördelarna med att flytta hemifrån i tidig ålder.

4.7 Lika möjligheter till utbildning oavsett kön samt andra frågor om urval

- Stockholms Idrottsgymnasium ställer sig frågande till att selektera ungdomar i 15-16 årsåldern. Det finns en risk att ungdomar (och deras tränare/vårdnadshavare) prioriterar kortsiktiga resultat före långsiktig utveckling eller t ex byter förening i tidig ålder för att öka chansen att komma in på ett idrottsgymnasium. Tvärtom vill vi ge fler elever chansen att få pröva att se hur bra de kan bli och erbjuda dem olika sorters utbildning i takt med sin utveckling. Det ska finnas möjlighet även för late-bloomers. Risken för “Relative Age Effect” är stor.
- Forskning pekar på att många idrottare som når landslaget har gått ett idrottsgymnasium. Vi ställer oss därför frågande till att ta bort bra och välfungerande utbildningar. Samma forskning visar också att den svenska modellen karaktäriseras av sen specialisering. Stockholms Idrottsgymnasium anser att den föreslagna texten om urval behöver ses över (5 kap 26§ gymnasieförordningen) så vi inte får ett selekteringssystem vid 15 års ålder. Om antalet elevplatser skärs ner för mycket ser Stockholms Idrottsgymnasium även en stor risk att många ungdomar kommer att hoppa av gymnasiestudierna för att istället satsa allt på sin idrott.

- Vad är definitionen för elit? Var går gränsen och vem bestämmer den? Under 4.7 i promemorian föreslås att "...vid urval ska hänsyn tas till den elitnivå som den sökande uppnått i sin ålderskategori i den aktuella specialidrotten". Stockholms Idrottsgymnasium vill hänvisa till det som framförts ovan gällande urval.
- RIG har ett jämställdhetsmål om 60/40 % fördelning mellan könen. Hur påverkas jämställdheten av en neddragning av antal platser? Stockholms Idrottsgymnasium finner farhågor för att det kan innebära att fördelningen pojkar-flickor påverkas i negativ riktning.

4.8 Vissa kurser i idrott och hälsa behöver ses över i särskild ordning – specialidrott kan ses över i det kontinuerliga arbetet med styrdokumentet

- Stockholms Idrottsgymnasium satsar på att skapa nya utbildningar (PT, tränarutbildning/ledarskap). För att fånga upp de ungdomar som hoppar av sin idrott vill Stockholms Idrottsgymnasium kunna få större möjlighet att erbjuda dessa ungdomar en gedigen utbildning inom idrott. Kursen *Idrottsledarskap* (som ligger inom ämnet Specialidrott) borde förslagsvis finnas även för elever som inte läser NIU/RIG.
- Stockholms Idrottsgymnasium erbjuder minst två lektioner i specialidrott/vecka i 3 år. I tid räknat är det betydligt mer än de 400 poäng som NIU-elever läser inom ramen för fullständig studieplan på 2500 poäng. Stockholms Idrottsgymnasium föreslår att det bör övervägas att NIU-elever ska kunna få läsa fler kurser i specialidrott utan att det sker som utökade kurser, inom ramen för ordinarie studieplan.
- Stockholms Idrottsgymnasium erbjuder även kurserna Idrott och hälsa 1+2 specialisering för de elever som inte är NIU-elever. Stockholms Idrottsgymnasium anser att det är bra att en översyn av dessa kurser görs för att bli än mer inriktade mot det praktiska utövandet inom vald idrott. Även inom denna kategori elever har Stockholms Idrottsgymnasium många elever som är elitsatsande och minst lika duktiga i sin idrott som många NIU-elever. Stockholms Idrottsgymnasium vill även ge dessa elever goda möjligheter att satsa på sin idrott och därför föreslår Stockholms Idrottsgymnasium att de ska vara möjliga att läsa fler idrottskurser än de 200 poäng inom det individuella valet, utan att det sker som utökad studieplan. Tex. möjlighet att byta ut 100 poäng inom kategorin programfördjupning.

Övriga reflektioner

- Om antalet platser på idrottsgymnasierna kommer att bli färre än idag så innebär detta konsekvenser för landets tränare/instruktörer. Tjänsterna blir mindre och färre och det medför att skolor tvingas säga upp personal och föreningar kan få svårt att behålla tränare som har kombinerade tjänster. Vi skulle behöva fler tränare och ledare i Sverige. I och med förslaget så krymper arbetsmarknaden för denna grupp och på samhällsnivå blir det en minskad sysselsättningen.